

Општи акт - Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика у средњој школи

На основу члана 119. став 1. тачка 1, а у вези с чланом 83. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023) Школски одбор _____ школе, на седници одржаној _____ 20___. године, донео је:

Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика у средњој школи

I ОСНОВНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим Правилником ближе се уређују права, обавезе и васпитна, васпитно-дисциплинска и материјална одговорност ученика, врсте лакше повреде обавеза ученика, васпитне мере које се изричу ученицима, васпитни, васпитно-дисциплински поступак и поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика у складу са Законом основама система образовања и васпитања у даљем тексту: Закон) и другим законима у _____ школи (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Организација рада Школе омогућава ученику несметано остваривање његових права и испуњавање обавеза у остваривању права на стицање образовања.

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности, ученика, запослених и родитеља, односно других законских заступника.

Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у школи.

II ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Члан 3.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу,

чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане Законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

Члан 4.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се: физичко кажњавање ученика од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику, као и ученика према другом ученику, или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, у смислу овог закона, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Због повреде забране из става 1. овог члана, против родитеља, односно старатеља ученика покреће се прекршајни, односно кривични поступак.

Протоколом о поступању у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање прописан је садржај и начин спровођења превентивних и интервентних активности, услови и начини за процену ризика, начин заштите од насиља, злостављања и занемаривања и ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика или трећег лица у установи.

О старању над применом Протокола о поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, за спровођење превентивних и интервентних активности, као и за утврђивање степена повреде забране задужује се одељењски старешина, педагог, психолог и Тим за заштиту од насиља.

Члан 5.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику, ученика према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом ученику, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе.

Ближе услове о начинима препознавања понашања којима се вређа углед, част или достојанство у Школи, заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање Школе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Члан 6.

У установи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора установе у те сврхе.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

1. Права ученика

Члан 8.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом и другим законима.

Школа, односно запослени у Школи дужни су да обезбеде остваривање права ученика у складу са Законом

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из члана; 7. и 8. Закона;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;

- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа Школе, у складу са овим и посебним законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из става 2. тач. 1)–9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање Школе према детету и ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник и ученика може да поднесе писмену пријаву директору Школе у случају повреде права из става 2. овог члана или непримереног понашања запослених према ученику, у складу са општим актом Школе, у року од осам дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у Школи дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда права ученика.

Директор је дужан да пријаву из ст. 3. и 4. овог члана размотри и да, уз консултацију са учеником и родитељем, односно другим законским заступником ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од осам дана од дана пријема пријаве.

2. Заштита права ученика

Члан 9.

Ученик, родитељ односно други законски заступник детета и ученика, има право да поднесе пријаву Министарству, уколико сматра да су му повређена права утврђена Законом или другим законом, у случају:

- 1) доношења или недоношења одлуке органа установе по поднетој пријави, приговору или жалби;
- 2) ако је повређена забрана из члана 3-6 овог Правилника;
- 3) повреде права ученика из члана 8. овог Правилника.

Пријаву из става 1. овог члана ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може поднети у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.

Ако оцени да је пријава из става 1. овог члана основана, Министарство ће у року од осам дана од дана пријема пријаве упозорити установу на уочене неправилности и одредити јој рок од три дана од упозорења за отклањање уочене неправилности.

Ако установа не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Министарство ће предузети одговарајуће мере, у складу са законом.

3. Приговор на оцењивање, оцену и испит

Члан 10.

Ученик основног и средњег образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе:

- 1) приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања у току школске године;
- 2) приговор на закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта;
- 3) приговор на испит.

Приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања у току школске године подноси се директору школе у року од три дана од саопштења оцене.

Приговор на закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта подноси се директору школе у року од три дана од дана добијања ђачке књижице, односно сведочанства, осим за ученике завршних разреда у року од 24 сата.

Приговор на испит подноси се директору школе, у року од 24 сата од саопштавања оцене на испиту.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељенским старешином, решењем одлучује о приговору на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву наставника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељенским старешином, решењем одлучује о приговору на закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности на крају првог и другог полугодишта у року од 24 сата. уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељенским старешином, решењем одлучује о приговору на испит, у року од 24 сата уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор је дужан да предметном наставнику на чију оцену у току школске године је уложен приговор, у року од три дана од дана доношења решења достави решење.

Ако оцени да је приговор на оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности основан и да оцена није јавно саопштена, образложена, односно да оцењивање није у складу са прописима, директор поништава оцену, појачава педагошко-инструктивни рад са наставником у установи и решењем образује комисију за проверу знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика. Комисија има три члана, од којих су два стручна за предмет, односно област предмета.

Уколико се утврди да закључна оцена није изведена у складу са прописима, директор поништава и враћа оцену одељењском већу на разматрање и закључивање.

Ако директор и након поновног разматрања и закључивања од стране одељењског већа утврди да закључна оцена из обавезног предмета, изборног програма и активности није изведена у складу са прописима или је приговор из других разлога основан, решењем поништава закључну оцену и упућује ученика на полагање испита.

Наставник чија оцена је поништена упућује се и на стручно усавршавање за област оцењивања и комуникацијских вештина.

Уколико појачани педагошко-инструктивни рад у установи и стручно усавршавање наставника не дају позитиван резултат, директор је у обавези да захтева стручно педагошки надзор над радом наставника од стране просветног саветника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима, решењем одлучује о приговору на оцену из владања у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву одељењског старешине.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадницима оцени да је приговор на закључну оцену из владања основан и да оцењивање није изведено у складу са прописима, враћа оцену одељењском већу на разматрање и поновно одлучивање.

Ако утврди да је оцена на испиту изведена противно прописима, поништава испит и упућује ученика на поновно полагање испита. Испит се организује у року од три дана од дана подношења приговора.

Уколико школа нема потребан број стручних лица да образује комисију, ангажује стручно лице из друге школе.

Наставник чија оцена је оспорена или на чији је предлог утврђена закључна оцена, не може да буде члан комисије.

Када је поништен испит директор образује нову комисију у чијем саставу не могу да буду чланови комисије чији је испит поништен.

Оцена комисије је коначна.

Приговор на испите којима се завршава ниво образовања

Члан 11

Ученик средњег образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор на привремене резултате завршног испита у средњем образовању и васпитању, опште, уметничке и стручне матуре.

Приговор из става 1. овог члана подноси се школи у којој је ученик полагао испит, у року од 24 сата од објављивања привремених резултата испита.

О приговору на привремени резултат на општу матуру, као и општеобразовне предмете на стручној и уметничкој матури, првостепена комисија одлучује у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

Ако није задовољан одлуком комисије из става 3. овог члана, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор другостепеној комисији, у року од 24 часа од пријема одлуке комисије.

Другостепена комисија одлучује о приговору из става 4. овог члана у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

О приговору на привремене резултате стручног испита на стручној матури, уметничког наставног предмета на уметничкој матури и завршног испита у средњем образовању и васпитању, одлучује комисија у року од 48 сати од истека рока за подношење приговора.

Ако комисија из ст. 3, 5. и 6. овог члана утврди да је приговор основан, може изменити број бодова на тесту.

Одлука комисије из ст. 5. и 6. овог члана је коначна.

Састав, начин образовања и рада комисија из ст. 3, 5. и 6. овог члана уређују се у упутству за организацију и спровођење испита које доноси министар, у складу са чланом 78. став 5. Закона.

4. Одговорност ученика

Члан 12.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110–112. школа у складу

са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

IV ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 13.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, Школа ће уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Члан 14.

Ученик може да одговара само за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим Правилником.

Ученик може да одговара само за тежу повреду обавезе, која је у време извршења била прописана Законом о основама система образовања и васпитања или посебним законом и за повреду забране из члана 110-112 истог закона.

V ЛАКШЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА И ИЗРИЦАЊЕ ВАСПИТНИХ МЕРА

Члан 15.

Лакше повреде обавеза ученика су:

1-неоправдано изостајање са наставе и других облика образовног рада, у току школске године до 25 неоправданих изостанака;

2. учестало закашњавање на часове наставе и других облика образовно-васпитног рада;

3. самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада пре завршетка рада;

4. непридржавање одлука директора, наставника и органа школе;

5. непридржавање правила понашања у школи, т.ј. понашање супротно одредбама Правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика и других општих аката школе и Етичког кодекса;

6. непристојно понашање према друговима и другарицама, наставницима и другим радницима Школе;

7. недолично понашање у Школи или школском дворишту;

8. не води рачуна о свом понашању и када није у школи;

9. немаран однос према раду, наставним средствима и имовини Школе и предузећа у којима се обавља пракса;
10. не чува од оштећења и уништења ђачку књижицу, сведочанство и друге јавне исправе које школа издаје;
11. не да на увид ђачку књижицу родитељу, односно старатељу, у коју се уносе обавештења, успех, васпитно-дисциплинске мере и друго;
12. недисциплиновано понашање на часовима, односно ометање извођења наставе или других облика образовно-васпитног рада;
13. долази у школу и друга места у којима школа организује и спроводи образовно-васпитни процес, неприкладно одевен за наменске активности;
14. не брине о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност;
15. непримерено одевање у Школи и предузећима где се обавља пракса;
16. злоупотреба лекарског оправдања;
17. улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;
18. неоправдано се задржава у ходницима школе за време часа;
19. у својству редара не припреми средства и услове за наставу, или не обавести наставника о одсуству ученика;
20. у својству редара не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице;
21. у својству редара не пријави оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке наставнику, спремачици или домару школе;
22. коришћење мобилног телефона и коришћење електронских уређаја и других средстава којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно-васпитног рада, а који не служи за превару у поступку оцењивања;
23. правдање изостанака по истеку рока од осам дана за њихово правдање,
24. достављање непотпуне и нетачне контакт информације или одбијање да се исти доставе, односно недостављање истих,
25. напуштање дежурства, недолазак на дежурство, односно вршење дежурства у школи супротно Плану мера ради спровођења безбедности и заштите ученика, а које не представља тежу повреду обавезе ученика;
26. понашање на начин описан на првом или другом нивоу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање или занемаривање.

Васпитне мере

Члан 16.

Васпитне мере изричу се за лакшу повреду обавеза ученика.

Васпитне мере су:

- опомена,
- укор одељењског старешине
- укор Одељењског већа на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са Статутом Школе.

Васпитна мера из става 1. овог члана изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Члан 17.

Васпитна мера **опомена** изриче се за следеће лакше повреде обавеза ученика:

- 1) неоправдано изостајање с наставе и других облика образовно-васпитног рада до 5 часова у току школске године, од чега ниједан час након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;
- 2) неоправдано кашњење на наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
- 3) непоступање по прописаним правилима понашања у Школи;
- 4) самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада.

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Члан 18.

Васпитна мера **укор одељењског старешине** изриче се за следеће лакше повреде обавеза ученика:

1. неоправдано изостајање с наставе и других облика образовно-васпитног рада до 10 часова у току школске године, од чега мање од 3 часа након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;
2. непоступање по одлукама директора, наставника и других органа Школе;
3. недисциплиновано понашање у учионици и другим просторијама Школе за време трајања наставе, испита, као и на другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру културних или других активности Школе;
4. злоупотреба лекарског оправдања;
5. изазивање нереда мањих размера (чарке, ситне расправе и сл.);
6. неблагоприятно правдање одсуствовања с наставе.

Васпитну мера укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Члан 19.

Васпитна мера **укор Одељенског већа** изриче се за следеће лакше повреде обавеза ученика:

1. неоправдано изостајање с наставе и других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године, од чега мање од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;
2. самовољно напуштање дежурства у својству дежурног ученика;

3. ако својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права;
4. оштећење или уништење имовине Школе, друге установе, организације, привредног друштва, ученика или запослених у Школи.

Васпитну меру укор Одељењског већа изриче Одељењско веће већином гласова свих чланова Одељењског већа на предлог одељењског старешине или било ког члана Одељењског већа.

Васпитна мера укор Одељењског већа уписује се у ђачку књижицу.

VI ВАСПИТНО–ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК И ВАСПИТНО– ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Члан 20.

Ученик може да одговара за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом и за повреду забране из чл. 110–112. Закона.

Теже повреде обавеза ученика су:

1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;

2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;

3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;

4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;

5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;

6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;

7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства :

а) Снимање и слање фоторграфија и видео записа контролних задатака, писмених задатака и других материја које имају за циљ проверу знања ученика, дугим ученицима у истом или другом одељењу.

б) Снимање дигиталних записа наставника у току наставе и ван наставе који имају за циљ нарушавање приватности и вређају достојанство, част и углед личности.

ц) Снимање дигиталних записа ученика у току наставе и ван наставе који имају за циљ нарушавање приватности и вређају достојанство, част и углед личности.

д) Објављивање фотографија, аудио и видео записа неовлашћено насталих у школи, на друштвеним мрежама и интернет платформама које вређају част и углед наставника и ученика и њихову личност извршавају руглу.

8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;

9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика.

За повреде из става 3. тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 21.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110–112. овог Правилника школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Одељењски старешина или друго лице које има сазнање о извршеној повреди обавештава директора школе да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе или повреду забране из члана 3. 4. и 5. овог Правилника.

Лице из става 2. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Члан 22.

За учињену тежу повреду обавезе ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак **најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања**.

Изузетно за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 20. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника, директор закључком **покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања**, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Члан 23.

За учињену повреду забране из чл.3–5. овог Правилника директор закључком покреће поступак одмах, а најкасније **у року од два радна дана од дана сазнања**, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Школа обавештава Министарство о повреди забране из чл. 3–5. овог Правилника, у складу са прописима којима се уређују:

- критеријуми за препознавање облика дискриминације,
- поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и
- протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 24.

Директор школе води поступак и окончава га решењем.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана, психолога, односно педагога установе да у том поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Члан 25.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у **року од 30 дана** од дана покретања.

Изузетно од става 1. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 20. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у **року од 20 дана** од дана покретања.

Члан 26.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 20. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика .

Током удаљења ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

На решење из става 7. овог члана ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице, приликом превођења,

односно уписивања ученика у другу основну, односно средњу школу у току школске године.

Васпитно-дисциплинске мере

Члан 27.

Васпитно-дисциплинске мере изричу се за тежу повреду обавезе из члана 83. Закона и за учињену повреду забране из члана 110-112. Закона.

За тежу повреду обавеза ученика изриче се васпитно-дисциплинска мера –

- укор директора и
- укор Наставничког већа.

За учињену повреду забране из члана 110-112. Закона изриче се васпитно-дисциплинска мера –

- укор директора,
- укор Наставничког већа и
- искључење ученика из школе, односно школе са домом.

Мера из става 2. овог члана може да се изрекне ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 83. став 1. Закона.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 2. овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 28.

Васпитно-дисциплинска мера **укор директора** Школе изриче се за следеће теже повреде обавеза ученика:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација односно орган;
- 2) уношење у Школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 3) уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора Школе изриче се писмено, на предлог одељењског старешине или Одељењског већа.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора Школе уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Члан 29.

Васпитно-дисциплинска мера **укор Наставничког већа** изриче се за следеће теже повреде обавеза ученика:

1) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;

2) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;

3) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи, у школским и другим активностима које се остварују ван Школе, а које Школа организује, и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;

4) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;

5) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;

6) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика;

7) повреду забране из чл. 110-112. Закона.

Васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа изриче се писмено, на предлог одељењског старешине или Одељењског већа.

Васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Члан 30.

Васпитно-дисциплинска мера **искључење ученика из школе, односно школе са домом** изриче се за повреду забране из чл. 110-112. Закона, као и за теже повреде обавеза ученика из члана 20. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника.

Када се ученику изрекне мера искључење из школе, односно школе са домом, школа је дужна да о томе обавести надлежни центар за социјални рад, како би предузели мере из своје надлежности.

Одлуком о **искључење ученика из школе**, Наставничко веће Школе ће одредити појачан васпитни рад према ученику активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно, сарадњом са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, у циљу дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Решење о **искључење ученика из школе** из става 1. овог члана доноси директор Школе када предузете неопходне активности не доведу до позитивне промене понашања ученика.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из чл. 110–112. овог закона, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 5. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Против другостепеног решења о изреченој мери искључења ученика из средње школе или школе са домом, ученик, родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

Члан 31.

Школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере, одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама Школе или ван просторија Школе, под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад из става 1. овог члана, Школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 1. овог члана, прописује министар.

VII МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 32.

Ученик, родитељ односно односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи или предузећу у којем се одржава пракса намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Члан 33.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор закључком, а води га на начин и по поступку прописаном овим Правилником.

Постојање штете и висину штете која је проузрокована радњама ученика одређује трочлана комисија коју именује директор Школе.

Члан 34.

Висина штете утврђује се на основу најповољније тржишне цене оштећене или уништене ствари, а ако то није могуће, висину штете комисија самостално процењује на основу цене потребног рада и материјала да се ствар врати у првобитно стање.

Члан 35.

Директор доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и обавези ученика, односно његовог родитеља или другог законског заступника ученика да штету надокнади у одређеном року.

Накнада штете уплаћује се на жиро рачун Школе, односно предузећа, тј. установе којој је штета нанета.

Ако ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Директор може да одлучи да ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика буде делимично или у целини ослобођен надокнаде штете у случају кад би надокнада довела ученика и његову породицу у тешку материјалну ситуацију.

Члан 36.

Ако је штету проузроковало више ученика, утврђује се материјална одговорност сваког ученика посебно.

Уколико се не може утврдити удео сваког ученика у проузроковању штете, сматра се да су сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње, подједнако одговорни и штету надокнађују солидарно.

VIII ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД НЕВРШЕЊА ОБАВЕЗА РОДИТЕЉА – ОДГОВОРНОСТ РОДИТЕЉА

Члан 37.

Родитељ, односно други законски заступник детета одговоран је:

- 1) за упис детета у школу;
- 2) за редовно похађање наставе;
- 3) за редовно похађање припремне наставе;
- 4) да одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави о томе обавести школу;
- 5) да правда изостанке ученика, најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- 6) да на позив Школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 7) за повреду забране из чл. 110–112. Закона учињену од стране ученика;
- 8) за теже повреде обавезе ученика из члана 83. Закона;
- 9) да поштује правила Школе.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

IX ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

Члан 38.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из члана 110-112. Закона, односно члана 3, 4 и 5. овог Правилника и на решење о утврђеној материјалној одговорности ученика у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери, односно о утврђеној материјалној одговорности.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Члан 39.

Школски одбор решава по жалби из члана 42. овог Правилника у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Против другостепеног решења о изреченој мери искључења ученика из средње школе, ученик, родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

X ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 40.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама и спровођењу активности појачаног васпитног рада са ученицима одељењски старешина води евиденцију.

Евиденција о спровођењу активности појачаног васпитног рада са ученицима води се у евиденционом улошку за свако одељење у регистратору активности појачаног васпитног рада по разредима (годинама) и чува се код психолошко-педагошке службе.

У евиденционом улошку активности појачаног васпитног рада Одељењски старешина уноси: врсту учињене повреде ученика, обавештење родитељу о учињеној повреди, позив за саслушање ученика, изјаве сведока, обавештење психолошко-педагошкој служби о потреби спровођења активности појачаног васпитног рада, извештај психолошке-педагошке службе са предлогом активности појачаног васпитног рада и резултатима тих активности, записник са саслушања и врсти изречене мере, органу који их је изрекао и датуму изрицања.

XI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Измене и допуне овог Правилника врше се на начин и по поступку предвиђеном за његово доношење.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана његовог објављивања на огласној табли школе.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика бр. _____ од _____. године.

У Београду _____. 20___. године

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Овај Правилник је објављен на огласној табли Школе, као и на деск топу оба рачунара у зборници дана _____. 20___. године.